

Борбата

ВЕЛИКО ТЪРНОВО, СЪБОТА, 2 МАРТ 1968 г.

ГОДИНА XXV БРОЙ 27 (2374) ЦЕНА 2 лв.

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА
БКП, НА ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ
И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕ-
СТВЕННИЯ ФРОНТ
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ДРУЖБА, РОДЕНА ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ, ЗА ВЕКОВЕ

Из словото на академик ДИМИТЪР КОСЕВ — ректор на Софийския университет, произнесено на научната сесия на тема „Великотърновският край през Освободителната война“, която се състоя на 28 февруари т. г. във Велико Търново.

С голямо удоволствие приех поканата да бъда гост на научната сесия, посветена на едно от най-великите събития от многовековната история на нашия народ — паметната Руско-турска освободителна война. Честит съм да поздравя научната сесия, организирана във вашата красива историческа градина, в тази тържествена българска джамия, в това свято място за всеки българин. Не мога да не изтъкна радостния исторически факт, че именно населението на Велико Търново, под ръководството на Патриарх Евтимий, преди 575 години оказва най-ожесточената съпротива на османските завоеватели. Ако гледате на всички български градове, в които се сражавали с нашествениците с волята и героизма на великотърновчани, българският народ нямаше да претърпи катастрофата, която започна през 1393 година с османското владичество. Тази национална катастрофа причини неописуеми страдания на българския народ, който значително изостана в своето историческо развитие. А дотогава по материална и духовна култура

България заемаше едно от първите места в Европа и в света. Векове наред след погрома България тъпчеше на едно и също място. Едва през седемнадесетия век и в осемнадесетото столетие се създадоха предпоставки на освободителното ни движение, в което народът даде скъпи жертви. Апогейът за свобода и независимост бе епичната Априлска спомина от 1876 година, която е красноречиво доказателство, че народът ни никога не е стоял със скръстени ръце, а през петвековното робство е водил титаническа борба за своето освобождение. Априлското въстание не успя, но то показа на света, че има един народ, който е решен с всички сили да извоюва свободата си. Въпреки катастрофата българският народ бе твърдо решен да не сложи оръжието преди да освободи родината си.

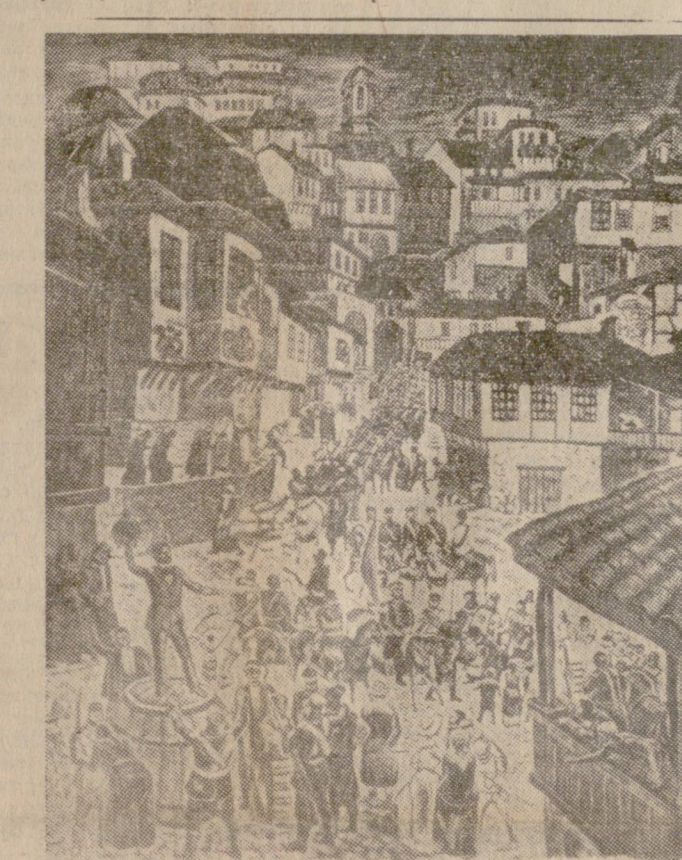
За да запазят влиянието си над феодалната турска империя, Австро-Унгария и Англия не се съгласиха с проектираната от Русия Руско-турска война. Те се страхуваха от създаването на Балканите на могъща славянска държава.

Ние наричаме Руско-турската война от 1877/1878 година особено дълга, тъй като централно място в нейната програма заемат освободителното на България и създаването на самостоятелна българска държава, въпреки за воевателните намерения на руския царизъм. Особено голям е приносът на Русия в очертаването на етническите граници на новоосвободената българска държава и в сключването на 3 март в близкото до Цариград село Сан Стефано договор на справедливостта. По този повод искам да отбележа, че българската марксистическа историография стои на твърди позиции и не може да отрича историческите факти.

Искам да се спра и на едно съвсем неправилно схващане на някои буржоазни историци — наши и чуждестранни, които не щадят превалява да твърдят, че българският народ се е чувствувал добре по време на османското робство и не е предявявал никакви претенции за съществуването му като самостоятелен народ, обособен в своя държава. Тези твърдения са в явен противовес с историческата правда. Нашата история трябва да се осветлява единствено от истината!

Значението на Освободителната руско-турска война е огромно. То не се изчерпва само с националното освобождение на българския народ и създаването на независима българска държава. Освободителната война фактически ликвидира турския феодализъм и в останалите балкански страни. Затова тя се явява като една прогресивна война, която замени стария обществен строй с нов, по-прогресивен. Нейното значение пораста още повече и от факта, че през епичните съвместни боеве на руски и наши синове се роди големият капитал — българо-руската дружба.

ба, която благодарение усилията на двата братски народа и на комунистическите партии в двете страни прерасна в българо-съветска дружба, още по-силна и свята. Това е братска дружба, родена през вековете, която ще цъфти през идните векове.

ВЕЛИКО ТЪРНОВО ПОСРЕЩА ОСВОБОДИТЕЛИТЕ
Гр. СПИРИДОНОВ

ПО БОЙНИЯ ПЪТ НА ГУРКОВЦИ

Разнася се тръбен зов, командир. Триста и петдесет момчета и момичета, възпитаници на езиковата гимназия „Ас. Златаров“, Велико Търново, облечени за поход, отпратив редните си. Репорт... Така тръгнаха те вчера на поход по бойния път на гурковския отряд. Рейсовите ги откарваха до село Хотиница. В близката местност Каябунар, където преди 90 години гурковци са водили боеве, се състоя военна игра. От там участниците поеха по маршрута на освободителите. Край скали и хралстали, през поля и височини, през сняг и кал те изминаха 12 километра, за да се спуснат откъм Каргала в родното Велико Търново.

Но отряд „Гурко“ не спря до тук. Силатами факли в ръце комсомолците преминаха през града, през историческата улица „Гурко“ и спряха на хълма Света гора. Тук се състоя митинг. Участниците в похода единодушно приеха текст за приветствена телеграма до Съветското посолство в София, до Константин Хрушки, участвувал в Освободителната руско-турска война, до майката на Зоя Космодемьянская. Последен тръбен зов... И по следните стъпки на Света гора заглъхват. Походът на гурковци е завършен.

Бл. Йорданова

АЛЕКСЕЙ ЛУКЯНОВ, ПОЧЕТЕН ГРАЖДАНИН НА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

„Обичаме ви, братя българи...“

На трийсет и пет минути път, от Невския проспект до най-южните покрайнини на Ленинград широко се разстила новият жилищен район.

Това е Купчино.

Преди три години на това място имаше малко селце, а зад него се простирало заблатено поле. Сега тук се издигат многоетажни, белостени жилищни кооперации, които са част на младата част на града.

Близко до скоропоявилата се тук „Софийска“ улица има училище № 310. Такава училища в новия район има няколко и всички си приличат едно на друго. Но заедно с това триста и десетото се отличава — в него е създаден музей на великия син на българския народ Георги Димитров...

С любов, с голямо трудолюбие и търпение учениците и преподавателите на училището събират материали. Те започнаха да кореспондират с много организации в София, Варна, Плевен и други градове. Оттам получиха снимки, плакати, албуми, които послужиха за основа на експозицията на музея.

И музеят е създаден. Той постоянно се попълва с нови документи, разширява се. Сега учениците се готвят тържествено да отпразнуват 90-годишнината от освобождението на България от османско робство. Такава подготовка се извършва и в заводите „Електросила“ и „Светлина“, в цигарната фабрика „Клара Цеткин“ и в Ермитажа, в държавната библиотека „Салтиков-Шчедрин“ и на аеропорта, които са колективни членове на Ленинградското дружество за съветско-българска дружба.

От края на февруари до 20 март в Ленинград ще се провеждат „Дни на България“. Повет Ленинградчани ще говорят календарни лекции — преподаватели от висшите учебни заведения на града — доцент В. Н. Белановски, проф. Ю. П. Маслов и др. Те ще запознаят своите слушатели с историческите етапи в развитието на Народна република България, като разкажат за успехите на българския народ в строителството на новото общество.

Няколко лекции ще бъдат прочетени в кино-театър „Коллизия“ от активистите на лекторията „Народна България“. Лекторията — това е най-големият капитал на дружеството на дружеството за съветско-българска дружба. Тя работи вече вета година и завоюва голяма популярност сред жителите на града. Като правило всяка лекция завършва с прожекция на български художествен или документален филм, отразяващ трудовата доблест на българската земя.

Тези дни се открива изложба на картини от ленинградските художници, посветили своите творби на живота и битата на българите. а така също изложба на българската литература, на графиката и ръкописи в обществена библиотека и в библиотеката на Академията на науките.

В дните, посветени на България, се предвижда да се организира фестивал на българския филм.

ГОРДОСТ ЗА БЪЛГАРСКАТА НАУКА

На 3 март се навършват 65 години от рождението на академик Христо Даскалов. Той е роден в с. Вългевци, Великотърновско. За неговата изключително важна научноизследователска работа, обществена и политическа дейност академик Даскалов е удостоен с Димитровска награда първа степен, два ордена „Георги Димитров“, с високите звания „Герой на социалистическия труд“ и „Заслужил деятел на науката“.

Нашата културна обществено, както и селските труженици, отбелязват 65-та годишнина на един от нашите най-видни учени — председателя на Академията на селскостопанските науки акад. Христо Даскалов. Неговият творчески път е път на непрекъснати научноизследователски търсения и постижения.

Роден в с. Вългевци, Великотърновско, в семейство на народни учители, той расте в среда, която не е чужда на зараждащите се у нас социалистически идеи. Завършил висшето си образование в гр. Хале, Германия, а сетне специализирал генетика и селекция в Швейцария и Германия, от 1932 година той е назначен за директор на новосъздадената земеделска станция. Под негово ръководство станцията се разраства в крупен научен институт по зеленчуковите култури. Усвоил за кратко време тънкостите на градинарското изкуство, интересите на акад. Даскалов се насочват и към други култури — ориза, някои лекарствени растения и овощни видове. Но въпреки тези отклонения неговата главна специалност си остава градинарството, зеленчуковите култури и особено доматите. Целият успех в областта на доматопроизводството през последните години у нас е свързан с неговото име.

В Института за зеленчукови култури в Пловдив акад. Даскалов работи цели двайсет години. За известен период след Девети септември 1944 г. той се насочва към преподавателска работа във висшите учебни заведения — избран за професор по градинарство в Агрономическия факултет в Пловдив, след това за ректор на университетите и на Висшия селскостопански институт „В. Коларов“ в Пловдив, но и през този период той не престава да работи в Института по зеленчукови култури, където постига все нови и нови успехи.

Нижат се години на забележителни постижения, следени с интерес от Партията и правителството, от научната мисъл. През 1943 г. Даскалов е избран за член-кореспондент на Българската академия на науките, а през 1959 г. — и за неин редовен член. Тук големият учен проявява своите организаторски способности и скоро бива избран за подпредседател на БАН. От този момент досега няма крупно начинание по организирането на науката у нас, особено на биологическата и селскостопанската наука, в което той да не е взел най-дейно участие. Трудно може да се изброят научните трудове на акад. Даскалов. Те са над 100. По-голямата част от тях се отнасят до изучаване на хетерозиса при зеленчуковите култури и междудуовата хибридизация. В тази област са и неговите най-оригинални научни постижения, които му донесоха славата на учен от световен мащаб и му осигуриха място на трибуната на международни срещи и съвещания.

Посетих големия български учен по повод годишнината му. На въпроса коя е неговата главна насока в научната работа засега акад. Даскалов отговори: проблемата за хетерозиса — по линията на СИВ, на нашата страна, респективно на Института по растениевъдство, е възложено да координира дейността в тази насока, развивана в редица социалистически страни. Сега успешно разработваме някои теми.

Заедно с научните работници от института по зеленчукови култури край Пловдив работим по създаване на нови сортове домати и пипер, подходящи за пълно механизировано отглеждане и прибиране. Целта е да се получат такива сортове, чийто плодове да са твърди, да узряват едновременно, да са разположени вкупом на стъблото и лесно да се отделят от дръжката. В скоро време се надявам да постигнем добри резултати.

За създадените от акад. Даскалов сортове, както и проучванията му в областта на хетерозиса, той е избран за член-кореспондент на Академията на селскостопанските науки в Берлин, на Полската академия на науките, на Съветската АСН „В. И. Ленин“ и е удостоен със званието „Почетен доктор“ на Хумболдтовия университет в Берлин и на Унгарския университет по градинарство.

(Следва на 3 стр.)

ОСВОБОЖДЕНИЕТО

Тринадесет века съществува българската държава. Седем от тях минаха в робство, но жив останал българският дух. Непрекъснатата воля за свобода и независимост у българина не можа да изкорени нито византийските завоеватели, нито единските духовници. Тя надвигаварваризма и жестокоста на османлиите и нито за миг не угасна в петвековната тъмна нощ. Има кърте в Отечеството, където народът да е склал мирно глава. Всеки ден от османското робство е изпълнен с низ от героични усилия — бунтове, завои и от въстания, чийто апогей бе Априлската епопея. Обтесаните от пожарите в Средногорieto, стоноте на изкланите в Батак и Перущица и др. разбунтуваха съвестта на човечеството... България и съдбата на българина станаха тема на деня в последната четвърт на миналия век. Безстрашието на Апостола, титаничната храброст на хайдутите удивиха миролюбивите нации. С кръвта си и готовността си за саможертва в името на свободата българският народ предизвика Руско-турската освободителна война...

Трети март 1878 година блясти в нашата история и никога не ще помръкне. Вече девет десетилетия нашият народ отбелязва тази дата като най-голям свой празник. Освобождението! Тази дума стана синоним на изпадането на българския род от петвековното османско робство, неизличим знак на братската и нерушимата дружба между българския и руския народ. В историята няма други народи, чиято съдба да е тъй близка, чиято обич да е тъй безкористна и силна. На Русия с надежда и упование гледаше цял народ, от „Дядо Иван“ очакваше и получи свободата си той.

На брега на Дунава, на връх Балкана, в Плевен и Стара Загора, във Враца и София, в Пловдив и къде ли не — навсякъде се издигат паметници, спомени с кръвта и опрени на копитата на десетата хиляди руски богатири и български опълченци, дали живота си за нашата свобода.

Нашият край е богат с много такива паметници. Край Свищов, на територията на нашия окръг, освободителите за пръв път стъпиха на българска земя в района на град Елена — водиха епични боеве, които станаха известни далеч над род

ните граници. На територията на нашия окръг пулсираше сърцето на освободителната война. Във Велико Търново, а сетне в Горна Студена се установи главната квартира, откъдето се направляваха всички нишки, откъдето се поддържаха ритът на всички битки. „В Горна Студена е имало сражение — пише в дневника си Владимир Сологуб — в Горна Студена не се е проливал човешка кръв, но от всички български села Горна Студена е селото, което в историята ще е с най-блестящо значение, тъй като тук окончателно се начерта съдбата на войната“.

В тези дни ние сме отново по светите места. С венци и цветя заставаме пред белокаменните паметници, свеждаме знамена и коленичим върху земята, напоена с кръв. Дълбоко в сърцата си чувствуваме величавия подвиг на освободителите и безпримерния героизъм на опълчението. До тези паметници сега се развиват китни села и градове, издигат се нови заводи, модерни селскостопански сгради, кипи щастлив живот. И всичко това получи своето начало с Освобождението, което предизвика коренен прелом в националното, икономическото, социалното и културното развитие на народа и страната ни като свободна и самостоятелна държава. Всичко това е плод на таланта и енергията на нашия народ, ръководен от Българската комунистическа партия, на нерушимата българо-съветска дружба. Тази дружба стана наша опора, спасение и гордост. Тя приши могъщи криле на нашите мишци, за да издигнем името на Родината и да тръгнем редом с напредналите народи. Получили за втори път свободата си от потомците на освободителите, с тяхна помощ ние развиваме производителните сили на страната, развиваме науката и техниката, направихме редица открития, които ни дават основна ние още по-високо да повтарим думите на Паясий: „Че и ний сме дали нещо на светът...“

Небивал трудов и политически подем е обхващал всички труженици в окръга в това славно десетилетие. Признателността и благодарността към освободителите, към съветските народи днес пронизва нашия дел за достойно посрещане на другия връх — 25-годишнината на социалистическата революция.

Дневни * Вести

СЕДЯНКА на жените-активистки от град Елена, посветена на 8 март, беше свикана на 29 февруари в салона на ДИП „Елба“. Сред тях беше и кандидат-членът на ЦК на БКП, секретарката на Окръжния комитет на БКП Данка Иванова.

ОПЕРАЦИЯ „Българска слава“ беше открита вчера за джонерите от училище „Д. Благоев“ — Велико Търново във ВНВУ „В. Левски“ от генерал-майор Ц. Бакалов. Спомени от партизанския живот разказа полковник Църков.

В РЕСЕН в четвъртък се състоя годишно отчетното събрание на потребителна кооперация „Съгласие“, където беше отчетена дейността, годишната равностойност по загубите и печалбите и беше приет финансово-стопанският план за 1968 година.

СРЕЩА на 90 жени, работещи в строителството в окръга, се състоя тази ден в Профсъюзния дом на културата във Велико Търново по инициатива на Окръжния комитет на Профсъюза на работниците от строителството.

ДЕЛЕГАТСКО събрание на ТКЗС „Ленин“ — Долна Оряховица се състоя в четвъртък. Доклад изнесе председателят на стопанството Димитър Велчев. Беше приет планът за 1968 г. и правилник за многофакторно заплащане.

В ГОРНА СТУДЕНА се състоя третото поредно занятие на районната партийна школа. С голям интерес бяха изслушвани беседите по международното положение и интензификацията на селското стопанство.

И няма по-силно, по-свидно богатство, и няма по-верен, по-башински щит от българо-руско-съветското братство, изляно от огън и кръв и гранит!

ПРЕМИНАВАНЕТО НА БАЛКАНА

(руска гравюра)

Българският народ не ще забрави никога, въпреки злобните интриги на империалистите и техните агенти у нас, че руските войни му донесоха първото освобождение от турските паши и бейове... Той не ще забрави, че юначните синове на руския и другите светски народи му помогнаха да се освободи за втори път от чужди завоеватели и този път окончателно, завинаги да вземе съдбата си в своите собствени ръце.

Георги ДИМИТРОВ
Съчинения. Т. 13. С., 1955. с. 528

В ПОМОЩ НА ОСВОБОДИТЕЛИТЕ

Руските освободителни войски през 1877/1878 г. за добри помощници са имали хора от местното население. Не само опълченските дружини, но и чети от по-ранни революционери, наемало с оцелели войводи, се сражавали рамо до рамо с освободителите, снабдявали войската с храна и давали на руското командване ценни сведения с разузнавателна цел.

Особено важна роля са имали разузнавачите, съветниците и водачите между българите, които са вършели това дело всеотдайно и безвъзмездно. Най-ценни помощници са били, разбира се, по-старите съзаклятници, членове на революционните комитети — ученици на апостола Левски.

В Лясковец първи водачи на революционния комитет, основан от Левски в началото на май 1869 г. (вторият революционен комитет, след Плевенския) били Марин Станчев (1836—1904 година) и Марин Цонзаров (1829—1907 г.).

Станчев бил смел, самонадеян, екзалтиран, предприемчив — „сърцето“ на комитета, а Цонзаров — разсъдлив, тактичен — „умът“ на революционния комитет. Известни били ка то Марин Малкият (Станчев) и Марин Големият (Цонзаров) — според ръста им.

Когато след 22 юни 1877 г. руските войски влезли във Велико Търново, една войскава част пристигнала в Лясковец със задача да се насочи и освободи Елена, но не по главния път през Мердана, а от другия, малко известен Капиновски

проход. Командирът поискал да му посочат от Лясковец човек, който добре да познава пътеките, водещи за Елена. Лясковчани му препоръчали токущо завърнали се Марин Станчев, който дотогава се укривал, след предателството в Горна Оряховица (май 1876 г.).

Марин знаел всички потайни пътища в Еленския балкан, по-неже е бил „пощата“ на революционните комитети във Велико търновско. Той се представил със стара пушка и слабо конче. Командирът наредил да му дадат хубав кон и ново руско оръжие. Той превел русите през Капиново и те се озовали в тила на турските войски, които пазели пътя за Елена. За кратко време освободителите превзели града.

През май 1872 г. Марин Цонзаров е бил единствен делегат на събирането на Великотърновския и Лясковския революционен комитет в Букурещ, което Българският централен таен революционен комитет свикал, за да бъде приет уставът на комитета. Когато руските войски навлезли в България, той, преоблечен като турчин, работил в разузнавателната служба в полза на руските войски в местата, които добре познавал — най-напред в Разградския край, а после в отряда на генерал Гурко, при преминаване на балканските проходи.

След Освобождението двамата ратници продължили мирно живота си и починали в Лясковец — М. Станчев през 1904. а М. Цонзаров — през 1907 г.

Димитр МИНЕВ

„Истинска, чистосърдечна радост“

ЕВГ. УТИН

Шест часа продължаваше този тежък път, докато не се спуснахме по опасната стръмнина и не излязохме в прекрасно дефиле, всред кое то беше разположено сравнително голямото българско село Селци.

Трудно е да се намерят думи, с които би могло да се опише радостта, която обхваща жителите на това село, когато видяха малкия руски отряд. Това беше истинска, чистосърдечна радост, каквато рядко съм срещал... Цялото село, броещо от 55 до 60 къщи, дойде да ни посрещне. Десетки ръце се протегнаха към нас, мнозина се хвърляха към нашите коне, сграбчваха ръцете ни и ги целуваха. Придружени от цялото население, ние се отпавихме, по указание на българите, към някаква по-

лянка. За една минута тук бяха донесли килими, възглавници и под сянката на вековните орехови дървета ни беше уредено място за почивка. Мисля, че никога на никого още не е било устройвано такова пиришество. Сто души, не яли няколко дни, биха могли да се нахранят! В изблик на радост те донесоха една ли не цял опечен овен, кокошки, пилешка суша, някаква българска каша с мед, няколко кани с вино, с една дума — всеки носеше това, което имаше... Жените ни обвиваха с цветя, просто българите не знаеха какво още да направят, за да ни докажат радостта си.

Из „България во время войны — заметки и воспоминания“, вестник „Европа“, № 12, 1877 г.

БОЯТ ПРИ СВИЩОВСКИТЕ ВИСОЧИНИ

В хода на първата операция от Освободителната руско-турска война — преминаването на главните руски сили през Дунава и освобождението на Свищов, важ но място заема и така нареченият „Бой на Свищовските височини“. По степен и градиция заемането на Свищовските височини в общата бойна задача на 14 Драгомировска дивизия се нарежда непосредствено след нощното форсиране на Дунава и надеждното осигуряване на първоначално необходимото предимство от ротите на Волинския и Минския полк, съставляващи бригадата на ген. Полюши.

До към 10 часа на 27 юни 1877 г. първите две задачи били изпълнени с достойнство и чест, със завиден и почти безкървен успех. Към 10.30 часа през Дунава била прехвърлена и втора бригада на ген. Петрушевски, в която влизали Подолският и Житомирският полк.

Към 11 часа на 27 юни започнал боят на Свищовските височини и превземането на Свищов. Три стрелкови роты от Житомирския полк, с резерва на линейните роты от първи батальон от същия полк под командването на подполковник Бакон, след като се изкачили на височината, се обхванали с лявото рамо и тръгнали към Свищов. Вляво от Житомирския полк идвал четирнадесети стрелков батальон, под командването на полковник Бежанов, с другите части от 4 стрелкова бригада, обхващайки височините. Горещината силно измъчвала идващите в атака по стръмнините руси и някои от тях падали от умора и силен лек. Не било леко и на водения от ген. Петрушевски отряд по обраслата с храсталаци местност, под огъня

на противника, който взел доста жертви. Само Подолският полк изгубил близо 80 войници, убити и ранени и двама офицери. Сам командирът на полка полковник Духонин бил ранен.

Турците на Свищовските височини били обкръжени от частите на четвърта бригада, от първи батальон на Житомирския полк и от пета рота от Минския полк. Завързало се кръвопролитно ръкопашно сражение, в което и руси, и турци дали жертви. Битката на Свищовските височини била възпроизведена и нарисувана от художника Оренбургски. Картината сега се съхранява в Артилерийския исторически музей в Ленинград. За нея капитан Фок пише: „Не зная кой художник е нарисувал този бой? Не помня къде точно съм виждал тази картина („Боят на Свищовските височини“). В Ермитажа или в Зимния дворец? Картината представлява ръкопашен бой, тъй както си го представяваме, т. е. мушкат се и се бият с прикладите един друг. А този

ръкопашен бой ето как го видях: руси и турци бягат един срещу друг, държейки с двете си ръце пушката напред и като се приближат, не се хвърлят един върху друг, а се спират и веднага стрелят, след това се хвърлят и се мчат да изгърнат пушката от ръцете на своя противник. Това боричкане нерядко траеше дълго, докато единият бъде намушкан от другия или пък се явява трети, който убива своя противник...“

Страшен и кървав е бил този бой. Неведнъж са се смесвали славното руско „ура“ с мюсюлманското „аллах“ под палещото слънце на Свищовските височини. И освободители, и поробители са се били здраво, юначки. Обстрелвани и атаквани стремително по целия фронт, най-после турците били принудени да отстъпят, за да не бъдат отрязани и пленени. При отстъплението си турските войници поставили пушките си на рамо обратно и стреляли по преследващите ги руси гърбом и във въздуха.

С това завършил боят за Свищовските височини. Той бил така да се каже, макар и флангови, ариергарден, защото дал възможност на мюсюлманското население на Свищов, начело с Ахмед бей Камбур каймаканин, да се оттегли заедно с войските за Велико Търново и Никопол. Останала последната степен от бойната задача, възложена на дивизията на Драгомиров — освобождаването на Свищов. Към 3 часа след обед на 27 юни втора стрелкова бригада на ген. Петрушевски влязла в опразнения от турците Свищов. Тя била посрещната възторжено от населението на първия освободен от турско иго град. Желанието и мечтания за свобода, за които векове наред българите проливали реки от кръв, ласкаво облегли този ден към на нашето отечество, за да се разрази сиянието им впоследствие над цялата многострадальна българска земя.

Рашко В. ИВАНОВ
директор на градския музей
Свищов

БОЯТ НА СВИЩОВСКИТЕ ВИСОЧИНИ

НА ШИПКА

Тихо е,
тихо е,
тихо е тука,
като пред атака,
като пред тайнство.
Само вятър свирука
в празното дуло на оръдието.
Блестя със стоманен цвят планинското чело,
като венец на подвиг,
на преславния подвиг,
роден тук на Балкана,
останал
жив паметник
за памтинека.
Мъгли са се сепкали
оттатък венеца.
Пречат ми тия мъгли
и към Тракия,
и към Мизия пречат.
Наблизо е Бузлуджа,
но и натам — граница.
Грам
по грам
се топи търпението ми
и хукват мисли
и чувства...
Окопите са неми,
камъните са неми,
няма е небето —
ниското небе над Шипка...
Привидно спокойствие.
Неспойно е тука —
тук е изгрева на България!

Илия МОНОВ

По-важни д-ти, свързани с Освободителната война

1876 11 декември. Откриване на Цариградската конференция.
12 април. Формиране на българското опълчение.
24 април. Обявяване на войната; руските войски преминават румунската граница.
18 май. Връщане на Самарското знаме на българското опълчение в гр. Пловдив.
1877 27 юни. Преминаване на Дунава при Свищов.
7 юли. Завземане на гр. Велико Търново.
18 юли. Заемане на Шипченския проход.
21—23 август. Августовските боеве на Шипка (Шипченска епопея).
10 декември. Опит на Осман паша да разкъса обсадата на Плевен и пленяването му ведно с цялата му армия.
1878 4 януари. Освобождението на София.
8—9 януари. Боевете при Шейново и пленяване армията на Велес паша.
20 януари. Завземане на гр. Одрин.
1 февруари. Подписване на примирието в Одрин.
3 март. Подписване на Санстефанския мирен договор.
13 юли. Подписване на Берлинския договор.
Забележка: Датите са дадени по нов стил.

ОТБЕЛСКВАНЕ НА ТУРСКА АТАКА НА ШИПКА

Рисуника: А. БАЛДИНГЕР

Парад след подписване на мирния договор

... В пет и половина часа великият княз, обкръжен от голяма свита, се появи край Сан Стефано и се спря далеч от войските, като че ли очакваше някого. След десет минути долетя полковник Орлов и доложи на великия княз, че мирният договор най-после е подписан в тази минута и че граф Игнатиев, който ей сега ще дойде тук, ще лае да доложи лично за това на Негово Височество... Няколко минути по-късно на полето пристигна откритата калаяска, в която стоеше прав граф Игнатиев. В лявата си ръка той държеше свитък от някаква книга — вероятно самия договор. Като скочи бързо от стъпалото, той се приближи до главнокомандващия и с доволно и светна-

до лице обяви, че всичко е завършено и поздравя Негово Височество с мира. После Негово Височество на галоп препусна към десния фланг на войските, посрещнат с музика, и като поздравя всеки батальон, обходи целия отряд. Всяка част отговаряше на поздравя и веднага подхващаше „ура“, така че все по-силно и гръмко се понесе победният вик над полето, над брега и морето, „осеяно с бели ветроходки. Той вик се чуваше навсякъде, ако не в самия Цариград, то поне в неговите предградия, защото турците, помом се разнесе нашето „ура“, бърже излязоха из своите палатки и се построиха пред лагера в пет големи колонии, като че ли за среща на против-

ник. Турците-пълномощници молеха, ако е възможно, да не се салютира с артилерийски залпове, защото изстрелите могат да изплашат не на шега цариградското население, което и без това се намира в голямо напрежение и възбуждение, близо до пълна паника...
Беше се здрачило напълно, когато започна церемониалният марш. Пехотата минаваше в батальонни колонии, кавалерията — по ескадронно, артилерията — по батареино — на тръсти, със седнали на лафетите разчети. Особено бяха ефектни лейтенантите със своите дълги, гъвкави и леки бамбукови пикни. Неволно обръщаше внимание бързата и широка стъпка на пехотата, в която може би не-

личеше тази безукорна стройност „като струна“, каквато се постига на плаца в мирно време, но затова пък колоните имаха сега истинска боева крачка и боева стегнатост. „Прекрасно се отразави — войната ги научи“ — забеляза един от пристъпуващите генерали по повод на тая младежка стъпка. Гвардейската стрелкова бригада и частите на 3-а и 4-а армейска стрелкова бригада минаха в бърз марш с такова равнение, каквото би правило чест и в мирно време. Всичко това говори в полза на прекрасната във всяко отношение подготовка на руския войник, който научава бърже и нищо научно не забравя. Още не успели да минат пехотните колонии, при-

тъмния напълно и може да се каже, че до тая забележителен ден никой и никой от нас, военните, не е участвувал в такъв възторжен, младежки и оригинален парад — оригинален затова, защото се провеждаше вечерта по тъмно върху историческото крайбрежие на Мраморно море, на фона на блестящите в далечината светлини на Цариград и на това същото поле, където почти преди хиляда години се намирал лагерът на руската дружина на Олел.

... Вече е късна нощ, но по целия наш лагер и по цялата околност горят огньове, гърмят песни, звукове на весела музика, „ура“ — та на ликуващата войска...
Всеслод КРЕСТОВСКИ
Из „Двадесет месец в действащия армия, 1877—1878“, т. II, Петербург, 1879 г.

ИМАТ ЛИ ПЕРСПЕКТИВА МЛАДИТЕ СТРОИТЕЛИ?

„Професията на строителите трябва да бъде една от най-уважаваните професии.“

Георги ДИМИТРОВ

Строителните работници и майстори от нашия окръг са с дълголетни традиции. На техните творения и днес се учудват и завиват. Дипломантираните инженери, Великолепните инженери на строителите от Великотърновски окръг, започнали са и за наши дни, са избор не само на патристично възпитание, но и за възхвалено любов у младите към строителната професия. Близко четвърт век вече колективите от Държавно строително управление — Велико Търново издигат високо името на тази професия, която през последните десетилетия изваля нови паметници, достойни за нашето време. Но от няколко години недостигът на работна сила в поделенията на строителните организации е голям проблем. Той е основане тревожа всички, защото сегашните изпитателски кадри в строителството са пред остаряване. В по-голямата си част са едни от най-добрите майстори са пред пенсионерство.

КАКВО СЕ ПРАВИ ЗА ПОДМЛАДЯВАНЕ СЪСТАВА НА БРИГАДИТЕ?

С голямата и всекидневна грижа и подкрепа на Окръжния комитет на Партията и на Окръжния народен съвет се полагат усилия за утвърждаване и разширяване на сградостроителните школи и курсове в окръга и градовете. Учениците в Професионално-техническото училище по сградостроителство „Кольо Фичето“ във Велико Търново получават пълна държавна издръжка, храна, обзавеждане, обучение и повече от половината са студенти. Завършилиите получават два документа — за работническа квалификация и за завършено осмислено образование. Само през миналата година от училището излязоха 20 квалифицирани работници с пети разред, 70 с четвърти и 10 с трети разред. Действително, ако ежеседмично в поделенията на строителството включваха своите сили около стотина млади и квалифицирани работници и по няколко десетки от тримесечните курсове, щеше ли да съществува проблемът за работната сила в строителството и за подмладяването на състава на бригадите? Не, според нас. Но...

ПОЛАГАТ ЛИ СЕ ГРИЖИ ЗА МЛАДИТЕ СТРОИТЕЛИ?

Да предоставим отговора на фактите. Пред мене е едно писмо, в което между другото пише: „След като завърших училището през май 1962 г., бях разпределен да работя в Криви Ковчи. Но за съжаление след 6 месеца, поради завършване на обекта, се завърнах в родния си край (Сашево).“ Тук никой не се е погрижил да му даде работа. Нито в селото, нито в градовете. И сам започва да си търси работа в Търговище, Ивайловград и другаде. После писмото продължава: „Поради това, че вие не се погрижихте

От училището казват: ние ги подготвихме за строители. В ДСУ търсят винаги млади и квалифицирани кадри. Но да оставим те да си напъват изводите. Може би комсомолските дружини, които ги изпращат, знаят каква е тяхната съдба? Нали млади хора с млади полето намират общ език? Оказа се, че и от съответните комитети не знаят каква е съдбата им. А в едно от съвместните мероприятия на Окръжния комитет на ДКМС и ОК на Профсъюза на работниците от строителството е записано: „От постъпващите младежи, завършили професионално-техническите училища, да се организират бригади, като за ръководители се изпратят най-добрите млади строители. Да се осигури разясняване на постановление № 10 пред всички бригадири и технически ръководители (по-надолу ще посочим какви са резултатите от него). Да се обърне особено внимание на работата с новопостъпващите, като се следи за осигуряване на работата по специалността им, квалификацията, битовото устройство и т. н.“ В мероприятията всичко е хубаво записано. Но за резултатите от проверките, за истинските неща по обектите не можем да кажем същото.

РАЗКРИВАТ ЛИ СЕ ПЕРСПЕКТИВИТЕ ПРЕД МЛАДИТЕ?

Между по-възрастните строители, пък и сред ръководствата на строителните поделения все още се шири мнението, че завършващите училищата и курсовете са непълноценни кадри. Затова мнозина от младите се приемат в бригадите с не особено голяма охота и интерес. Защо тяхната младост и неопитност ги смущават? Нима не чувствуват, че не други, а те ще бъдат тяхната смяна? И защо ръководителите и бригадири не им разкриват по-реални перспективи? Примери за подкрепа има предостатъчно. Например Йордан Сеизов също е преминал през курсовете, преди да стане строител. Въпреки

първоначалното недоверие той сега е качествен. Друг като него и посрещнат преди по същия начин сега е бригадир — казва се Кънчо Савов. Димитър Йорданов и след отбиването на военната си служба се завърна в строителството. Мога да се посочат още много имена. Но и тези са достатъчни, за да се подчертае, че за младите строители, завършващи училищата и преминали през курсовете, има перспективи, когато надделят недоверие то на по-възрастните и по-опитните. Това обаче не се върши организирано и целенасочено. Малко внимание се отделя на битовите условия. Ще споменим, че в обществения в Павликени измиването става на открито. Това е добре през лятото, даже и полезно, но сега?

ЛЮБОВТА КЪМ ПРОФЕСИЯТА НА СТРОИТЕЛИ

не намалява. Това се потвърждава от факта, че тези млади хора, на които е дадена правилна насока, за които се полагат подходящи грижи, овладяват за кратко време строителното майсторство и не биха го заменили с нищо друго. Затова спомогат и такива бригадири като Пеню Рашков, Васил Баевски и др., които не чувствуват като бреме предаването им млади работници-курсисти. Но не всички бригадири са като тях. За строителството във Великотърновски окръг е проблем не само работната сила и по-специално въпросът за нейното подмладяване, а и навлизането на механичните средства. Родените за строители ще дойдат сами. Ала тези, които се колебаят в избора на своята професия, трябва да ги привлича високоэффективната техника, добре уреденото младежко общежитие, новите и съвременни методи на строителното производство. Тук решаващата роля следва да имат комсомолските организации, за съжаление отнета е цялата бройка за секретар, защото са малко младежите. Без него обаче те ще намаляват и в бъдеще. Затова в близко време този въпрос трябва да намери разрешение.

Много са добрите производственици в промишлените предприятия на окръга, които от първите дни на годината дават висококачествена продукция и редовно изпълняват трудовите си норми.

В цеха за филцови барети на предприятието „Васил Левски“ — Велико Търново Иван Цвеев е трудовата гордост. Носител е на значката „Отличник на Министерството на леката промишленост“. Трудовите си норми редовно изпълнява над 170 на сто.

Сн.: Н. КАЧАКОВ

Гордост за българската наука

(Продължение от 1 стр.)

„Заслужил деятел на науката“.

За неговата изключително голяма и важна научноизследователска работа, обществена и политическа дейност, удостоен с димитровска награда — първа степен, два ордена „Георги Димитров“, с високите звания „Герой на социалистическия труд“ и

Със своята огромна научна дейност, с научните си постижения, които влязоха в съкровищницата на световната наука, със своята голяма обществена и политическа дейност академик Христо Даскалов е гордост за нашата социалистическа наука, за нашата Родина и народ.

С. СИМЕОНОВ

ГОЛЕМИ ЗАДАЧИ ПЕРЕД ЗЕЛЕНЧУКОВОТО ПРОИЗВОДСТВО

Представител на редакцията на в. „Борба“ се свързва по телефона с видния учен и го замоли да отговори на някои въпроси.

— Ще може ли зеленчуковото производство да се превърне в рентабилна отрасъл в близките две-три години чрез внедряване на механизацията?

— Въпреки постигнатите големи успехи в зеленчуковото производство през последните години, все още производството то на зеленчуци, общо взето, се извършва по примитивни начини, с ниско производителни оръдия и машини, които не отговарят на съвременното ниво на механизация. Изразходва се прекомерно много ръчен труд. Поради това рентабилността на зеленчуковото производство е ниска. В същото време отделни кооперативни земеделски стопанства реализират от зеленчуковото производство големи печалби. Извести са например в това отношение успехите на ТКЗС — Брегово — Видинско, Вълчедръм — Михайловградско, и други. Докато през 1950 г. за отглеждането на 1 декар зеленчуци в ТКЗС — Брегово са вложени средно по 53 човекодни, то за 1966 г., на основата на механизацията — само 25 човекодни. А чистият доход от 12 лева за 1961 г. се увеличи на 65 за 1966 година.

Получените резултати в някои отделни стопанства, на основата на внедряването на концентратна, специализирана и механизацията съчат пътя, по който следва да се върви за повишаване рентабилността на зеленчуковото производство. Създаването на големи промишлени специализирани зеленчукови градини включва меустрояването, подравняването на площите, изграждането на поливна система, установяването на сентбооборот и осигуряване пълен комплект машини за комплексна механизация.

На Националното съвещание във Вълчедръм миналата година бяха демонстрирани комплексни машини, необходими за цялостно механизирани процесите на зеленчуковото производство. По мое мнение, необходимо е във Великотърновски окръг с помощта на Окръжния народен съвет, Централния кооперативен съюз да се изградят на първо време една-две образцови промишлени градини с прилагане на комплексна механизация, с подравнене на площите, изграждане поливна система, сентбооборот и правилна организация на труда, които да служат като примери за останалите кооперативни стопанства в окръга.

— Какви нови перспективи сортове се търсят и ще бъдат внедрени в близко бъдеще. Какви са перспективите за подмладяването на сортовете ранни домати?

— Във връзка с решаването въпроса за рентабилността в зеленчуковото производство голямо значение има въпросът за сортовете. Внедряването на комплексна механизация в зеленчуковото производство е тясно свързано с използването на подходящи за механизация сортове зеленчуци. Да вземем за пример производството на ранните домати. Сегашната технология на ранните домати на колове затруднява

В заключение искам да кажа, че при новите условия създадените традиции, умение и любовта на кооперативите от Великотърновски окръг към зеленчуковите култури трябва да се прелеят в нови форми, в специализирани, висококачествени и рентабилни зеленчукови градини.

ПОМОЩТА НА РАЦИОНАЛИЗАТОРИТЕ

Рационализаторите и новаторите, които творят в държавните и частните предприятия, както и в горските стопанства от територията на Великотърновски окръг, направиха през миналата година над 80 предложения, като близо половината бяха внедрени. Осигурен бе икономически ефект, който с 5000 лева надвишава предвидената цифра по плана. Рационализаторски колектив от село Буйновци, начело с Георги Понев, е помогнал да се внедрят в производството две рационализаторски предложения, които икономически ефект надхвърля сумата 4800 лева.

Рационализаторските колективи от системата на Министерството на горите и горската промишленост, които работят във Великотърновски окръг, решиха да се включат активно във всеобщото съревнование в чест на 25-та годишнина на социалистическата революция у нас. В подкрепа на патристичния почин на трудежите се от Пловдивски окръг, те се задължават да постигнат икономически ефект от рационализации и организационно-технически мероприятия за 29 500 лева, които са с 4000 лева повече от предвидените по плана.

Ал. Вълчаров

Колективът на Горското стопанство в Свищов, който е носител на преходното червено знаме на Министерството на горите и горската промишленост и на ЦК на Профсъюза на работниците от горите и горската промишленост, също прие обещание за изпълнение на плана си в чест на 25-та годишнина на социалистическата революция у нас. Работниците и специалните трябва да осигурят напълно нова продукция за повече от 2000 лева, и да увеличат производствеността на труда с 0.5 на сто изключително на базата на максималното използване на интензивните фактори.

Многобройните работници и специалисти от ДДЗ „Л. Блазов“ във Велико Търново се задължават в своето обещание да изработят напълно нова продукция за повече от 270 000 лева. Те ще произведат в повече 11 куб. м шперплат за износ и ще презипълнят плана за производствено-производствения персонел с 2 на сто. Предвидени са и показатели за подобряване качеството на заводската продукция.

Кр. Атанасов

От два аспекта: ЗА НАРОДНОТО СТОПАНСТВО И ЗА ОТБРАНАТА НА СТРАНАТА

Наред с всекидневното увеличаване на автомобилите естествено е да се увеличават и грижите за тяхната експлоатация и поддържане в постоянна техническа изправност. Затова въпросите за техническата им изправност трябва да се разглеждат от две страни: предизназначение на автомобилите за народното стопанство и мястото им в отбраната на страната.

За рационалното решаване на тези въпроси, продуктувани от съвременната обстановка, има издължени редни закони и разпоредби, които задължават собствениците на автотранспортната техника винаги да я поддържат в техническа изправност и пълна комплектност, за да може тя да бъде използвана както за на родното стопанство, така и при нужда в армията.

Във връзка с това със специална заповед на Министерството на транспорта (публикувана в Държавен вестник, брой 89 от 14 ноември 1967 г.) е въведено на Държавна автомобилна инспекция и Военно окръжие да организират периодични технически прегледи на моторните превозни средства и ремаркетата. Определено е за 1968 г. той да бъде от 1 февруари до 30 ноември. Следва обаче да отбележим, че крайният срок за премината през преглед на моторните превозни средства, които се водят на военен отчет, е 30 септември 1968 г. Като се има предвид, че на военен отчет се водят всички товари, специални, лекотовари и леки автомобили, то това означава на практика, че прегледът следва да завърши до 30 септември т. г. За увеличаване на собствените на автомобилите, за пестене на тяхното време и за избягване на изключително разкарване на машините в окръга са изградени пет пункта за преглед. Във Велико Търново комитетът на ДКМС и Профсъюза на работниците са извършва преглед всеки присъствен ден, с изключение на понеделник. Останалите четири пункта са в Свищов, Павликени, Елена и Стражица.

В тези райони комитетите ще работят от април до август, по 5-10 дни ежеседмично, които дни са отразени в специалната обвн, издадена от ДАИ и Военното окръжие.

Подготовката на автомобилите за периодични технически прегледи е важна и отговорна задача, към която със задължение и отговорност се отнасят по-голяма част от собствениците на автотранспорт, в това число компетентните технически лица и водачите. Когато говорим по тези въпроси, не може да не споменем голямата предварителна подготовка и ежедневното напрежение в работата на сервисните работници от ДАП — клон Велико Търново, Павликени, ДП „Транспред“ — Горна Оряховица, работниците на ОКС в Горна Оряховица и др. Успех в подготовката и представянето на коли те бележи трудовият колектив на ДАП — клон Велико Търново, който досега е представил на преглед над 20 автомобила в добро техническо състояние.

Но има и собственици на автомобили, които се отнасят формално и считат, че като бидат съгласни с техните документи, те са свършили работата.

Характерът в това отношение е случаен с ДЗС — Константин, който от представителите на преглед четири лекарни автомобили, са върнати и веригите, тъй като те са представени с редни технически неизправности и непълна комплектност. Това, разбира се, не прави впечатление на механика Цветан Жеков, че по негова вина тези автомобили са загубили четири работни дни, пропуснали са стотини километри напред. С безгрижие към този факт се отнасят и по-

всички, които не са извършили елементарна проверка на акумулаторната батерия, с непочинен филтър за горното и булката за спирачната уредба, без окомплектувани инструменти, неправилно пожарогасители, без резервни колове, без туби, пейки и др., с което се нарушава постановление № 1. Колите, които не са напълно комплектовани, ще бъдат спирани от движението.

Всичко има предпоставки, ТКЗС и ДЗС, които изпращат автомобилите на преглед, без те да са съпътствани от компетентни технически лица, като инженери, механици, специалисти на работилници. В резултат на това едни и същи грешки се повтарят неколкократно, което става причина колите да се вършат по няколко пъти.

Все във връзка с това следва да се отбележи и фактът, че на преглед колите се задържат продължително време, главно по вина на комитетата. Автоинспекторите от ДАИ ползват за всяка кола специални регистрационни картони образец ДАИ — 9, които имат много данни и за всяка една е необходимо 8-10 минути, а всичко това бави колите, създава напрежната обстановка, а в някои случаи и неприятности. Може би ще бъде по-добре тези регистрационни картони да се ползват от специални служители, с което то значително ще се облекчи работата на автоинспекторите на ДАИ и същите ще може да съсредоточат своите усилия около техническата проверка на автомобилите.

Ние сме още в началото. Продължителният срок не бива да заблуждава собствениците на автомобили, тъй като през пролетните и летни дни работата ще бъде много по-напрегната. И тогава не ще бъде целесъобразно да се спират колите за подготовка за периодичния технически преглед.

Тези тревожни факти в начало да анализирани и да се положат повече усилия от длъжностните лица, които автомобилите да се явяват на преглед както технически изправни, така и цялостно окомплектовани, с което ще изпълним една отговорна държавна потребност.

Подполк. Т. КАПИТАНОВ

Военно окръжие — Велико Търново

ПРОДАВАМ лека кола „РОЛГА“, модел 21—К 80 к. с. Справка: телефон 1904, гр. Павликени.

ПРОДАВАМ лека кола „ТРАБАНТ“, запазена. Справка: Борис Крумов, с. Моравя, Великотърновски окръг.

КОНСЕРВНА ФАБРИКА „ТОТЪО САРАЛИЕВ“ — С. Килифтерво, Великотърновски окръг

ТЪРСИ:

Автотрансисти	— 2
Снабдител	— 1
Шлосери	— 2
Лаборант	— 1

Желателите да подадат молба в канцеларията на предприятието.

ПРОДАВАМ лека кола „РОЛГА“ в движение, с. Капиново, Николка Томов—войник.

КУПУВАМ КЪША, ЕТАЖ, АПАРТАМЕНТ — ново, може недовършено. Велико Търново, телефон 27-07.

ОТП „ТОПЛИ О“ — ГОРНА ОРЯХОВИЦА

търси

резачи за рязане на дърва
Заплащане по тарифна ставка и споразумение.
Справки: в предприятието

Сънчо пише от... Джулюница

Много открития на науката, произведения на изкуството и какво ли не още е дошло на бял свят по пътя на съвещението. Сънуват гениите и, така да се каже, хем си спят, хем се обезсмъртяват.

Без да претендирам за гениалност, аз направих един опит да допринеса нещо със съни си за развитието на художествената самоделивност в нашето село Джулюница. И така, спя си аз и в същото време се намирам в чигалинския салон. Най-обикновена не чер. Нито е празник, нито пък има преглед на художествената самоделивност. На сцената застава четирисланин хор. Жените, както си му е реда, са отред. Облечени в черни поли и бели блузи с черни копченца. Мъжете зад тях в същата форма. Имат си хората и диригент. Изпълняват „Закучка-ла е кукувица“. И накрая следват ни има добра акустика, слушам и се наслаждавам.

А след тях пък Димитър Иванов разтегна акордеона. Понесох се тапшорите — свят да ти се завине. Жените детят по сцената като перепурди. А мъжете! Ситният като шевни машини и не стъпват по земята. Играта хората и най-важното е, че никой от тях не иска да му се плаща. Не иска и „по под хомини работат“. А всъщност играе, просто защото му се играе. Защото обича селото си.

Идва ред и на театралния състав. Ох, как обичам театъра! Озобно пък нашия, самоделивния. Като си спомня само какви пиеси са играли тук! А някога е имало и самоделивна оперета. Сега гледам пиесата „Майстор“. Наистина малко закъсня, защото премиерата й беше да бъде на 7 ноември 1967 година, после за ноември 1968 г., после за малко по-после и най-сетне, ето че е готова. Играта пак е отлична както миналата година. Само че сега за участниците е обещана задгранична екскурзия и затова всичко е както в професионален театър.

Най-после на сцената е естрадно-сатиричният състав. Времето на предния, но такава програма не се оставя. Музика! Смех! Началото е от весели куплети, направено от жителите на селото ни. И кри тиката е точно такава, каквато някоя от нашите хора я искат. Лека, безобидна и не конкретна. В една сценка се напомня, че за килограм прираст месо в свиневъдството се изразходва фураж малко по-малко от два пъти. Загуби то е, че млекодоилат мляк-иничко поизостава, но все някак ще се справи. В друга сценка е казано, че ужким търговската организация е пратила на Димитър Райков чер на вълнена боя и воломери, без да ги е искал. Слушам, слушам и току чувам маршовата музика, с която открива утринната си програма Радио София. Буден съм. Ясно! Ако и някои други хора в моето село се събудят, то нищо чудно и моят сън да стане действителност. Ил. . . чакай! Май, не само за театро то не съм прав.

ОДИСЕЙ

ПО ВСЯКО ВРЕДНО ЯВЛЕНИЕ СЕ ПУСКА БЕЗ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ

Често обичаме да казваме: „Да не съм от желязо, че да издържа!“

С тия си изказвания ние причисляваме този метал (и всичко що е произведено от него) към това, с което можем да правим каквото си искаме и то пак да издържи. Водени от тези антиметални мисли, съответните отговорници от Захарната фабрика в Горна Оряховица изоставиха скъпите вносни 800-милиметрови шибъри на открито. И тъй като зимата няма политехническо образование и не разбира нищо от мотори, тя си играе със скъпите съоръжения и ги поврежда. Със стрелката е показан сцената вече електромотор, без да се виждат другите негодни вече части.

В двора на новия завод за биоконцентрати смеси — Горна Оряховица се вижда разхвърляна най-безотговорно, на открито, една смес от частите на ново, скъпо съоръжение за силосите.

И в двата случая дъждът, калта и снегът са достатъчни, за да могат „грижливите стопани“ да изпробват издръжливостта на метала. Но ние не издържахме и направихме снимките.

ФОТООЧЕВИДКОВ

НЕ ПИТАЙ ВИДЯЛО, А ПИТАЙ ЯЛО ...

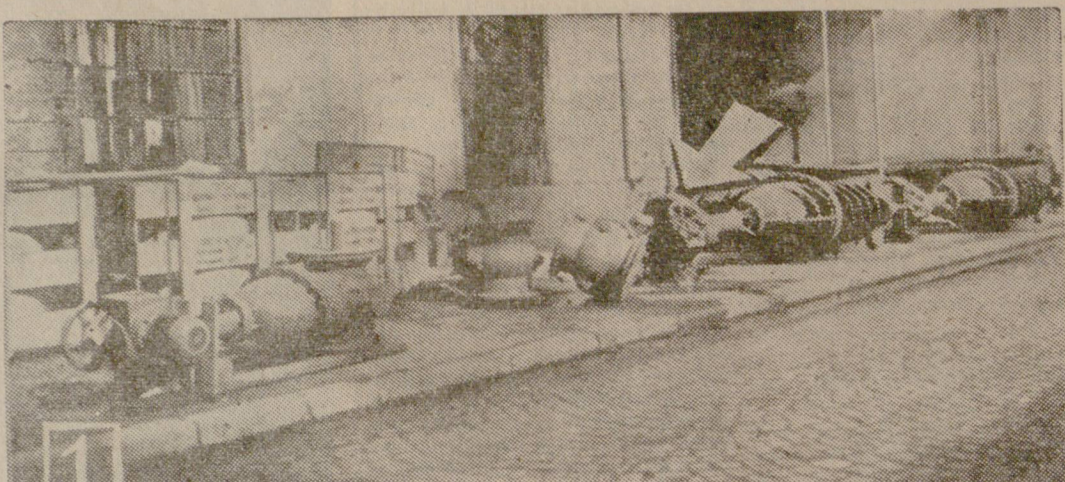
Най-често срещаното заведение в Горна Оряховица това е сладкарницата. Накъдето и да се обърнеш, в която посока да тръгнеш, не може да не срещнеш надпис „Сладкарницата“. Някой ще попита, че съм против сладкарниците. Не, напротив, нека да са повече, да е по-сладък животът ни.

Гледам хората правят сутрин закуска в сладкарницата. Рениш твърдо и аз отсега нататък да закусям само в сладкарницата. За мене най-близка е тая над автогара. Поривам си първата сутрин бавничка. Като гледам как е зачервена, изпитвам страшно желание веднага да я изконсумирам. Понечвам да отхвърля и... сякаш в ръката ми е попаднало парче шпер-

плат, а не баничка. На другата сутрин реших да не ям повече баничка, а си взех миличка. Този път в ръцете си държах... брикети. Дяла, дяла и нищо не излязла. Най-интересното бе, че имаше и две електрически пещки за запояване на закуските. Попитах зашто не работи пещката и ми отговориха, че не й се работело. Смених тая сладкарница с друга. Но и там същата история. Дойките разбраха, че се прави икономия на електроенергия. Хубава икономия. И аз направих икономия. Закусвам вече в къщи с армия. Защо да не си помисля няколко ходения при съблекаря.

Пантелей ПЪТНИК

ФОТО
РЕЗИЛЪТ
НА
СЕДМИЦАТА

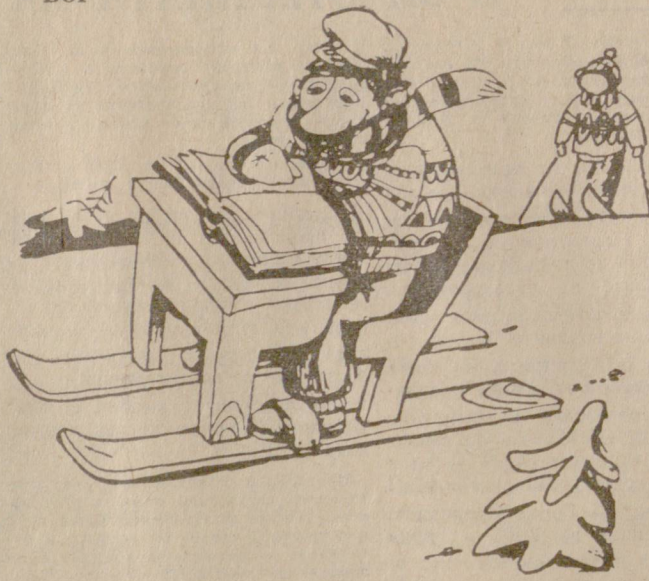
За разлика от Черно, Бяло и разните други цветове морета, Кално море не е обозначено на географските карти и глобуси. Затова то може да се види само на нашата снимка и на местонахождението му — улица „Никола Габровски“ във Велико Търново.

Тъй като по „морския“ бряг липсва каквото и да било тро-

тоар или суха пътечка, то всеки ден, всяка вечер не трима (както е на снимката), а 3000 великотърновци от този район на града са принудени да се гмуркат из калните води на „морето“. През две-три минути на това място се забърква по една голяма каша от авто мобили, хора, кал и вода. Не е ли време от тази каша някой да се опари? ...

Тр. КАПИТАНОВ

БОР

РАЦИОНАЛИЗАЦИЯ

ЩАФЕТАТА „ОСВОБОДИТЕЛ“ В СВИЩОВ

На 28 февруари, сряда, щафетата „Освободител“ от лъча с щафетата ще бъде пренесена в местността Паметниците край Свищов. Тука стана импровизиран митинг за вечната и нерушимата българо-съветска и българо-русска дружба. От това свято място, където за първи път са стъпили освободителите на родна земя, бе взета пръст, която заедно с щафетата ще бъде пренесена до крайния пункт на лъча — Плевен.

На Червения площад в града пристигна и последният — шестият — участък на щафетата, където също се състоя кратко тържество.

М. Самоковлиева

Шепа пръст от освободената земя е пусната в червената торбичка, на която пише „Гр. Свищов — оттука изгря свободата“ и на другата страна „В знак на признателност към братята-освободители“.

Сн.: Ил. КУЛИНСКИ

СПРАВОЧНИК

КИНО

От понеделник, до неделя включително, кината в градовете на окръга ще прожектират:
ВЕЛИКО ТЪРНОВО — „Девети септември“ — „Сили по дух“; „Искра“ — „Сватба с препятствия“; „Трудом Фрон“ — „Дърветата умираат прави“; „Пелел и диамант“.
ГОРНА ОРЯХОВИЦА — „Напредък“ — „Шведски крал“; „Последният войвода“; Профсъюзно кино — гара Горна Оряховица — „Дава билет за дневно представление“; „Не забравяй спирка“; „Луговя“; „Отклонение“.
СВИЩОВ — „Алеко Константинов“ — „Взривеният път“; „Академия“ — „Бела“ (Герой на нашето време).
ПАВЛИКЕНИ — „Димитър Стоянов“ — „Той не искаше да умира“ и „Циганин“.
ЛЯСКОВЕЦ — „Христо Ботев“ — „Белик помяна Ричард“.
ЕЛЕНА — „Христо Ботев“ — „Чарушка“; „Госпожи и господа“ и „Мата Хари“.
ПОЛСКИ ТЪРМЕШ — „Коста Стоянов“ — „Очарователна девойка“ и „Диверсия“.

ТЕАТЪР

Драматичният театър „Константин Кисимов“ — Велико Търново представя:
Велико Търново — събота и неделя (дневно и вечерно) — „Свекърва“; четвъртък — „Дон Жуан“.
Червена кория — събота — „Дон Жуан“.
Джулюница — неделя — „Дон Жуан“.
Добри дяд — вторник — „Свекърва“.
Павликени — сряда — „Свекърва“.
Кирилово — четвъртък — „Свекърва“.
Гара Горна Оряховица — петък — „Свекърва“.

КОНЦЕРТИ

Велико Търново — понеделник — концерт на Емил Камиларов (шугука).

ТЕЛЕВИЗИЯ

Неделя — 3. III.
9.30 — Детско музикално утро; 10.00 — За Народната армия; „Пътеки на

подвига“ — репортаж; 12.15 — Повторение на 14 урок от курса по английски език; 16.00 — Покази съставени от световното първенство по фигурно пързаляне; 18.35 — За децата: „Бунтарина и Тъпо“ в бонбонната фабрика“ — филм; 19.05 — В страната на стрелбата се комунизъм; „Южнославянският свят“; 19.25 — „Светни отбляда“; 20.00 — Публицистично предаване; 20.30 — По света и у нас; 20.30 — Спортен екран; 20.35 — Вечер на Освобождението; „И днес Янчо Балкана...“ — рецитал; „Освобождението“ — премиерен български телевизионен филм; „Негостолубно село“ — драматизация по едноименния разказ на Ил. Вазов; 21.35 — Концерт от хайдушки и възрожденски песни; 21.55 — „Белик помяна Ани!“ — български игрален филм.

Понеделник — 4. III.

17.00 — Новини; 17.10 — „Героичен път“ — лекция по история на БКП; 18.10 — Детски филм; 18.20 — За най-малките: „Здравкова дружина“; 18.40 — „Пророците и социализмът“ — публицистично предаване; 19.00 — „Сияката на ефрейтора“ — съветски документален филм; 19.35 — Реклами; 19.50 — Лека нощ, децата; 20.00 — По света и у нас; 20.20 — Спортен екран; 20.30 — Мелодия на месеца; 20.35 — Телевизионен театър: „Бай Ганьо“ — пиеса от Алеко Константинов, постановка на драматичния театър „Н. О. Масалитинов“ в Пловдив; 21.45 — „Ако обичате музиката“ — музикално образователно предаване; 22.15 — Новини.

Вторник — 5. III.

17.50 — Новини; 18.00 — За децата „Морски вестник“; 18.30 — Курс по английски език — 15-и урок; 18.50 — „Прогрес“ — интервизионен журнал за новости в науката и техниката; 19.20 — Късометражен филм; 19.40 — Реклами; 19.50 — Лека нощ, децата; 20.00 — По света и у нас; 20.20 — Екран младост; 21.30 — Интервизионен филм на песента „Златният елен“ — предаване от Брашов; 23.00 — Новини.

ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА РАЖДАЕМОСТТА

- ВАЖНИ ИЗМЕНЕНИЯ В КОДЕКСА НА ТРУДА
- УДЪЛЖЕН ПЛАТЕН И НЕПЛАТЕН ОТПУСК ЗА БРЕМЕННИТЕ И РОДИЛНИКТЕ
- ПРИВИЛЕГИИ ЗА МАЙКИТЕ-ОСИНОВИТЕЛКИ

С Указ на Президиума на Народното събрание № 135 от 22. II. 1968 година се изменят два основни текста в Кодекса на труда, уреждащи платения и неплатения отпуск поради бременност и за гледане на дете. Новата редакция на чл. 60 от Кодекса на труда значително разширява правото на бременната работничка или служителка — така от 120 календарни дни при първо дете отпусъкът за бременност и раждане за второ дете се увеличава на 150 календарни дни (5 месеца), а при трето дете — на 180 дни (6 месеца). За четвърто и всяко следващо дете отпусъкът е 120 дни. Във всеки случай 45 дни се ползват преди раждането. Когато са родени близнаци, размерът на отпуската се определя

според полагашото се при последното от близнаците, но когато един от тях е трето дете, майката ползува отпусък по размерите за трето дете. Например: при едно дете се раждат 2 близначета — отпусъкът ще бъде 180 дни (според последното дете), ако обаче близначетата са 3 — отпусъкът няма да е 120 дни (по размерите за последното дете), а също 180 дни, тъй като ще се определя по правото на трето дете.

Както в Кодекса на труда, така и в утвърдените изменения на Правилника за прилагане на дяс III от Кодекса на труда е разработен по нов начин редът за слушане, когато поради нещото предвидане раждането стане преди да са изтекли 45 дни от започване на отпуската по бременност. Досега разликата, но не повече от 15 дни, се даваше на жената след раждането. Сега ограничението отпадна напълно — останали неизползувани дни се разпределят изцяло след раждането и за тях се изплаща парично обезщетение на общо основание. Ако

то дете.

И по отношение на неплатения отпуск жените-осиновителки са приравнени изцяло на родените майки.

С приетите изменения и допълнения в Правилника за социално осигуряване на земеделските стопани-кооператори новите по-благоприятни размери на платения и неплатения отпуск се прилагат и спрямо жените-кооператорки.

В преходните разпоредби на указа се уреждат и правата на заварените в отпусък поради бременност и раждане на 1 януари 1968 година, ако отпусъкът продължава и след тази дата. Те ползват новите размери на отпуската, ако раждането е станало след 31 декември 1967 година. Тези лица ползват обаче неплатения отпусък по чл. 61 от Кодекса на труда по новите размери, макар и раждането да е станало преди 1 януари 1968 година.

Осиновителките ползват установа платен и неплатен отпусък за гледане на осиново дете за остатъка от дните от 1. I. 1968 година до навършване на определената възраст според порядността на детето, ако осиновяването е станало след 31 декември 1967 година.

Александър ТОШЕВ
зав. социално-правен кабинет при
Окръжната болница — Велико
Търново

Кръстословица

ВОДОРАВНО: 1. Градът, в който то Александър II прочита манифест за обявяване на Освободителната война (1877—1878 г.); 4. Химически елемент; 7. Градът, в който е сключено примирението по време на Освободителната война; 9. Най-високо разположената столица в света; 11. Един от ръководителите на българското национално-революционно движение; 12. Европейска парична единица (мн. ч.); 13. Жители на стара Тракия; 15. Прелест; 17. Полско цвете; 18. Благодарен газ без цвят и мирис; 20. Нота; 21. Сетилен орган; 23. Американска дребна монета; 25. Европейска столица; 26. Държавно съкровище; 27. Материалната основа на явленията на наследствеността; 28. Дребна френска монета; 29. Ободрително безалкохолно питие; 32. Чешки народен будител и драматург (1808—1856 г.); 34. Твърд минерал; 35. Международна организация; 38. Землен напиг; 39. Руски генерал, участвувал в боевете при Ловеч, Плевен и Шейново.

ОТВЕСНО: 1. Руски офицер, командир на III дружина на Българското опълчение; 2. Българско село при което през Освободителната война са станали епични боеве; 3. Български революционер (1850—1876 г.); 4. Местност в Искърското дефиле със стар крепост, където цар Шишман дава последна съпротива на турците; 5. Бозайник от семейството на котките; 6. Столица на наша съседна държава; 8. Българско месечно социалистическо списание, излизало през 1891—1896 г.; 10. Спортно пособие; 14. Село във Великотърновски окръг, създадено от руски пълководци, носещо неговото име; 16. Авторът на картината „Турски зверства“; 19. Град във Великотърновски окръг, опожарен от турците през Освободителната война; 22. Руски генерал, началник на българското опълчение; 24. Името на известна българка поборница; 26. Български воевода, оглавявал доброволческа чета в помощ на руската армия на територията на Великотърновски окръг; 27. Руски генерал, началник на предния отряд на освободителите; 30. Герой на Омир; 31. Нота; 32. Мрежест дантелен плат; 33. Произведение на Ал. Н. Островски; 36. Инициал на български национал-революционер и войвода; 37. Река в СССР.

Съставил: Ст. ЦАЧЕВ